

Acurun anavatanı tam olarak bilinmemekle beraber genel olarak Anadolu, İran, Afganistan ve Güney Batı Asya olarak kabul edilmektedir. Acurun üretim alanları ve miktarı ile ilgili herhangi bir kaynak bulunmamakla birlikte ülkemizde özellikle Akdeniz, Ege, İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri'nde yetiştiriciliğinin yapıldığı bilinmektedir.

Taze olarak, taze salata olarak meyve salatası olarak, turşu yapımında kullanılabilir.

Yetiştirme Tekniği

Acur tek yıllık bir bitkidir. Yerde sürünerek gelişen bir türdür.

Tohumları; 15 °C' nin üzerindeki sıcaklıklarda ortalama 8-10 günde çimlenir ve ilk başta bitki kazık kök oluşturur, ondan sonra gelişir.

Köklerin : % 80'lik kısmı 30-40 cm de,
% 20'lik kısmı 40-maksimum 100 cm derinlikte yer alır.

İlk çimlenme olayından sonra 3-4 yaprak oluşana kadar bitki dik bir şekilde gelişir, daha sonra sürünerek gelişmesine devam eder. Ana gövde, hipokotil kısmının uzaması sonucu ortaya çıkar. Ana gövdenin büyümesi koltuk sürgünlerinin gelişimi ve meyve tutumuyla sınırlanır. Gövde üzerindeki her boğumda vegetatif tomurcuk bulunur. Bu tomurcuklar özellikle alttan sürdükleri zaman ana gövdenin boyuna kısılmasına neden olurlar. Ana gövde üzerindeki ilk 2-4 tomurcuk kuvvetli gelişir ve bir o kadar koltuk sürgünü verir. İkincil dallardan çıkar üçüncül dallar ise meyve dallarıdır, bunlar ilk iki göz dişi çiçek, sonrakiler ise erkek çiçek oluşturur. Ana gövde üzerinde 4. boğumdan

itibaren ise sülükler ve erkek çiçekler oluşur. Gövde yuvarlak ve üzeri tüylüdür. Yaprakları ise oldukça geniş, iri ve tüylüdür.

Acur genel olarak monoik veya erselik çiçek yapısına sahiptir.

Erkek çiçekler yaprak koltuklarından 3-5'li demetler halinde çıkarlar. Meyve dalının ilk iki boğumunda dişi çiçek sonrakilerde ise erkek çiçek meydana gelir. Bitki üzerinde erkek ve dişi çiçekler çok fazladır. Erkek ve dişi çiçek oluşumu üzerine hormonal denge ve iklim koşulları etkilidir.

Ekimden 35 gün sonra ilk dişi çiçek, bundan 35 gün sonra ilk hasat başlar.

Tohumları oval görünümlü krem renginde, koyu sarıya kadar görünümlüdür. 1 gramında 20-50 tohum bulunur. Tohumlar 5 – 10 °C koşullarında 4-5 yıl canlılığını sürdürebilir.

Ekolojik İstekleri

Toprak: Derin, iyi havalandan, besin maddelerince zengin, su tutma yeteneği yüksek, hafif asidik, tuzluluğu düşük ve pH= 6-7,5 olan toprak koşullarından hoşlanır.

Sıcaklık: Sıcaklıktan oldukça hoşlanır. Tohumların çimlenebilmesi için minimum sıcaklığın 15 °C olması gerekir.

- Sıcaklık 20 °C olursa 8 günde,
- Sıcaklık 25 °C olursa 4 günde,
- Sıcaklık 30 °C olursa 3 günde,
- Sıcaklık 35 °C ve üzeri olursa çimlenmede bozukluklar görülür,
- Sıcaklık 40 °C olursa çimlenme olmuyor.

Optimum gelişme sıcaklığı 20-30 °C'ler arası idealdir. Gece gündüz arasındaki sıcaklık

farkları veya değişimleri bitki gelişimi ve verimi olumsuz etkiler.

Işık: Yüksek ışıktan hoşlanır, minimum 5000 lüks ışık şiddeti bulunması gerekir.

Nem: Yüksek nemden hoşlanmaz. Optimum %60-70 olmasını ister. Aşırı nemde fungal (Mildiyö) ve bakteriyel hastalıklar başlar. Ayrıca aşırı nem vejetatif gelişmeyi hızlandırır ve daha fazla yaprak oluşur. Düşük nemde trips ve kırmızı örümcek gibi zararlılar ile külleme gibi fungal hastalıklar görülür.

Yetiştiricilik

Tohumlar, fide yetiştiriciliğinde doğrudan toprağa ocak usulü veya torf-perlit karışımı hazırlanmış viyollere ekilir.

Ekim-dikimden önce toprak derin bir sürüm yapılır, 4-5 ton/da çiftlik gübresi uygulanır. Ardından toprak orta-derin bir işleme yapılır. Dekara 150-200 g tohum atılır. Bitki sıklığı yetiştirme ortamına göre değişir.

Ekim-Dikim Mesafeleri: 1,5-3 x 0,5-1 m (kuru ve sulu yetiştiriciliğe göre değişir).

Böylece açıkta kuru tarım yetiştiricilikte 500-700 bitki/da, sulu tarım yetiştiricilikte ise 800-1250 bitki/da bırakmak hedeflenir.

Bakım: Ocak usulü ekim yapılmışsa, acur bitkileri 1-2 yapraklı oldukları dönemde her ocak içerisinde en iyi gelişen 1-2 bitki bırakılır, diğerleri çekilmeden tepesi kesilir. İlk yabancı ot kontrolü, ekimden veya dikimden sonra 3. veya 4. haftada birinci çapalama, 2. çapalama ise 1. çapadan 15-20 gün sonra yapılır (2. çapada bitki boyu 75 cm'e ulaşır).

Sulama: Dikimden sonra can suyu verilir. Acurlarda ekimden ilk çiçeklenmeye ve meyvenin irileşmesine kadar fazla su ihtiyacı vardır. Damla sulama sistemi daha uygun sonuç verir. Bazı bölgelerde sulama yapılmaksızın kuru tarımda yapılabilir, ancak bu durumda verim düşer.

Gübreleme: Çiftlik gübresi 4-5 ton/da verilmelidir. Çiftlik gübresi; toprağın mikrobiyolojik aktivitesini artırır, mineral beslemeyi düzenler, toprak nemindeki değişimleri dengeler, toprak sıcaklığını artırır.

Gübreleme yapılmadan önce mutlaka toprak tahlili yapılmalıdır.

Fertigasyonda (Damla sulama ile gübrelemede) gübreler, haftalık olarak verilir. Fakat genel olarak dekara 3-6 kg azot, 4-6 kg fosfor ve 5-6 kg potasyum verilmesi verim ve kalite üzerine olumlu etki yapar. P (Fosfor) taban gübresi olarak verilir. N (Azot) ve K (Potasyum)'un 1/3 ü taban, 1/3 ü ilk dişi çiçek oluşumunda (ilk çapada yani dikimden 3-4 hafta sonra), 1/3' ü 2. çapalamadan hemen önce (meyveler ceviz büyüklüğünde iken) verilir.

Tozlanma ve Döllenme: Sabah erken saatlerde (07:00-10:00) arılarla yapılır. Çiçeklerdeki hem erkek hem de dişi nektar keseleri büyük olduğundan böceklerle tozlanma daha kısa olur.

Hasat: Acur meyveleri sertleşmeden çeşide göre renk ve büyüklüğe ulaştığında hasat olgunluğuna gelmiş kabul edilir. Hasat olgunluğundaki meyvelerin üzerinde tüyler bulunur. Hasat geciktikçe tüyler kaybolur, meyve eti sertleşir. Çekirdek evi boşalır ve çekirdeklerde renk değişimi ve sertleşme olur. Daha ileriki aşamasında ise kavun kokusu oluşmaya başlar. Hasat sabah erken saatlerde veya akşamüzeri gün batımında makas veya keskin bir bıçakla meyve sapından kesilerek yapılır.

Verim: Yetiştirme şartları, toprak koşulları, iklim faktörleri, bitki sıklığı ve çeşide bağlı olarak değişir. Ayrıca sofralık ve turşuluk olarak yetiştirme de verim üzerine etkilidir. Genel olarak dekardan 1,5-2 ton arasında ürün alınır.

Hastalık ve Zararlılar: Kavunda görülen hastalıkların büyük bir kısmı acurda da görülür, bu nedenle hastalık ve zararlılarla iyi mücadele edilmelidir.

🏠: Alparslan Türkeş Bulvarı, No: 492
33740, Erdemli / MERSİN
🌐: <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/alata>
@: alata@tarimorman.gov.tr
☎: 0 324 518 00 52
📠: 0 324 518 00 80

T.C.
TARIM ve ORMAN BAKANLIĞI
Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü

Acur Yetiştiriciliği

Dr. Veysel ARAS

Mersin-2022